

עקספרעס

Adres redakcji i administracji: Radom, Piaski 14 23 sierpnia 1933 r. ראדאם מיטוואך פ' זופטים א' אלול תרצ"ג

18-טער ציוניסטישער טעג-קאנגרעס פייערליך נעכטען געעפנט אין פראג

פראקציע, דר. רופאיווען (ציוניסטישע ארגאניזאציע) אין דער טשעכאסלאוואקיי א. א. א. גר. נעויל לאסקי, דער פרעזידענט פון ענגלישען ועד-הקהלות, וועלכער אין צום קאנגרעס איינגעלידערט נעווארען דורך דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, ערקלערט, אז דאס ענגלישע יודענטום האט פישלעסען אלץ צו מהון, כדי צו שטיצען דאס יודישע אויפבויערע אין א"י. איר בין גלייכצייטיג אהער — ערקלערט נעויל לאסקי — אויסצודריקען די סאלידאריטעט פון ענגלישען יודנטום פאר אייער ארבייט. מיר וועלען מאכען אלע בעמינינגען, כדי אייך צו העלפען.

דער הספר נאך ד"ר ארלאוואראו

נאך די בעגריסונגען האלט דער ארבייטער-שטיצע-בערג קאצענעלסאן א'יידערוספאלע פרוי-ער-רעדע נאך דעם פראנטיש אימגעקומענעם דר. היים ארלאוואראו. אין ריהרענדע ווערטער שילט דער דער רעדנער דעם פערשטארבענעם דר. ארלאוואראו אלס יונגען טאלענטפולען ציוניסטישען סטודענט, וועלכער האט געלעבט אין נעווען דער ער-אויסגאבע, דר. ארלאוואראו אין נעווען דער ער-שטער יונגער מענטש אין די ציוניסטישע רייעה וועלכער האט איבערגענומען שווערע נאציאנאלע פליכטען. דר. ארלאוואראו איז געווען די פערשטע וואס האט געדארפט קומען צום קאנגרעס אין אביב נעבען א בעריכט וועגען די פאליטישע איינזייטליכע און פערשעקטיווען פון דער יודישער נאציאנאלער קער היים. דער נאנצער קאנגרעס האט פרויערן נאך דעם פערלויבט פון דעם גרויסען מאן פונקט ווי גאנץ ארבייטער-האל האט זיך בעמייליגט אין זיין לייב.

די קאצענעלסאן האט דאן איבערגעגעבן איי-ניגע ביאגראפישע שטריכען פון דר. ארלאוואראו ראויס לעבען, זיין גרויסען סאנאלאג, וויסען, אי-בערגעגעבענעם ציוניסטישען פארשטייטום און רבנישען יחוס.

טער זייט, שטעהט א לעדיגע שטודעל, אימגעווי-קעלט אין שווארצען געוואנד — דער אנטעק פון דעם פעהלענדען דר. היים ארלאוואראו. ווען נחום סאקאלאוו דערמאנט דעם נאמען פון טראניש - אומגעקומענעם, הויכט זיך אויף דער גאנצער זאל פון די ערשער. א מינוט צייט הערשט אין רויגען זאל א טויט-שטילקייט.

די בעגריסונגען

דער ערשטער נעהט א וואָרט א וואָרט צו דער בע-גריסונג דער פארשטעהער פון דער ענגלישער רע-גירונג גארני. ער בעגריסט דעם קאנגרעס אין נאמען פון זיין רעגירונג און רעקלערט, אז „די רעגירונג פון זיין פאליטישע און שטענדיג גרויס-דורכצופיהרען אין פולען פערנעהם די פערמליכ-פונקט, וואָס זי האט אויף זיך גענומען דורכ'ן א'י-סאנאלאג“.

דאן רעדט דער לייטער פון טשעכאסלאווא-קישען אויסערן - מיניסטעריום דר. פאוולא, וועל-כער פערטרעט דעם מיניסטער בעגעש, וועלכער ווילט מהיץ פראג.

דר. פאוולא שטרייכט אונטער די ווארמע-סימפאטיע פון דער טשעכאסלאוואקיי פאר דער ציוניסטישער בעוועגונג, — דער בעוועגונג פון יודישער זעלבסט - בקפרייאונג, — וועלכע האט א בעוועגערע וויכטיקייט אין דער איצטיגער צייט, ווען דאס יודישע פאלק לייבט א איבער אזא שווערע צייט.

דירעקטאר סוליש, דעלעגאט פון פעלקער-בונד, בעגריסט דאן דעם קאנגרעס און נאכהער האלטען בעגריסונגס - רעדעס:

דר. מעלצער (אין נאמען פון דער פראנצ-מוניציפאליטעט), נעויל לאסקי (ועד-הקהלות פון ענגלאנד), פראץ. פאסא (טשעכישער פערבאנד פון פעלקער-בונד - פריינד), דר. היירעס (טשע-כישער נאציאנאליזאט), דר. יאזעף פאפער (אוי-בערדאט פון די יודישע קהלות אין דער טשעכא-סלאוואקיי), דר. שמיין (פראנצער סטודענט), דר. א-נעלץ נאקארשטיין (יודישע פארלאמענטארישע

דויערט מינוטען - לאנג ביז די עקסעקוטיווע-מיט-גלידער פערנעהמען זייערע ערשטע אויף דער עסט-האדע.

נעוואמען מיט דער עקסעקוטיווע געהן אריין אין זאל די מיטגלידער פון דיפלאמאטישען קא-פוס, וואָס איז אהערקייטירט ביי דער טשעכאסלא-וואקישער רעגירונג און דער דעלעגאט פון פעל-קער-בונד דירעקטאר סוליש.

די מיטגלידער פון דיפלאמאטישען קאפוס פערנעהמען א'יארט אויף דער עסטראדע, נעבען די מיטגלידער פון דער עקסעקוטיווע.

די עפנונג פון קאנגרעס

א פייערליכע שטיילקייט הערשט אין רויגען זאל, ווען פרעזידענט נחום סאקאלאו גיט דרוי-מאל א קלאפ מיט'ן פרעזידענטען - האמער און טיש אלס צייכען, א זדער קאנגרעס ווערט גע-עפנט.

גלייך נאכהעם זינגט א יודישער כאָר פון ברעלין „הללויה“ די מיטגלידער פון דעם כאָר זענען אלע בעקאנטע זינגער, וועלכע זענען דורך דער הימלער רעגירונג בעווייזט געוואָרען פון זייערע פאסטעס און געוואונענען געוואָרען צו פערלאזען דייטשלאנד. די פעריאנטע יודישע סינסטלער האָבען געגרינדעט א וואונדערבארע יו-דיש - נאציאנאלען כאָר, וועלכען מען רופט אין שפאס „דער יודישער כאָר פון די דאָנער קאָז-קע“.

די „הללויה“ פון פליטים - כאָר ווערט בע-שענסט דורכ'ן גאנצען זאל מיט וואַרמע אפלא-דיסטענטען.

דאן האלט נחום סאקאלאו די עפענונגס-רע-דע. ער הויכט - אָן אַי זעהערעאיש און געהט באַלד איבער צו דערען פראנצוויזיש און דאנקט קודם - כל דער טשעכאסלאוואקישער רעגירונג פאר דער נאכטפריינדליכקייט, וואָס זי וווייזט ארויס דעם ציוניסטישען קאנגרעס.

דער אנדענה פון ד"ר ארלאוואראו

נעבען פרעזידענט סאקאלאו, צו זיין ריכ-ליכע פערזענליכקייטען. א בעוונדערט שטארקען איינדרוק מאכט די הארציגע בעגריסונג, וואָס איז אָנגעקומען פון סענאטאר זשימאן נאדאר, פרעזענט פון די „פראנס-פאלעסטיין“ (פראץ-פאלעסטינא-קאמיטעט אין פראנצויזן), פון טשעכאסלאוואקיי-שען געוואונענען אין לאַנדאָן מיניסטער יאן מא-סאריק, ווי אויך פון הרב-הראשי אברהם-יצחק כהנא קא פון ירושלים, הרב קוק רופט צו אהדות, אבצושטעלען די פארמיטל-הקלות און זעהען קומען צו הילף די יודען אין דעם לאַנד אין דייטשלאנד. ווייטער זענען פארגעלעזען געוואָרען בעגרי-מינגען פון הרב דר. עהרענפרייז (שטאקהאָלם), פון הרב-הכולל אין וויען הרב דר. פויכטוואנג, פון „באָלד און דעפיוטיס“ אין דרום-אפריקא, פון דעם הרב דר. יחזקאל טהאָן, וועלכער וויינט דעם קאָנ-ג

פראג, 21 (י"ט"א). היינט 8.30 אָווענד אין און גרויסען לוצערנ-זאל געעפנט געוואָרען דער 18-טער ציוניסטישער קאנגרעס. פאר'ן עפענען פון קאנגרעס אין איבער'ן בנין פון קאנגרעס-הויז אויפגעהויבן געוואָרען די ווייס-בלויזע פאָהן. דער בנין פון קאנגרעס און דער גרויסער זי-צונגס - זאל שמעלען מיט זיך פאָר א פּרעכטיג בילד פון ליכט און פאָר.

דער זאל, אלע באַקאנטע, גאלערעס און לאָזשעס זענען איבערפולט ביי'ן לעצטען אַהט מיט טויזנטער מענטשען. אין זאל געפינען זיך נישט וועניגער ווי 5000 מאן, דעלעגאטען און נאָכט. העכער 2000 מאן זענען געבליבען אין דרויסען און נישט געקאנט אריין אין זאל.

די עפענונג טומט - פאָר אין דער אָנוועזע-הייט פון פארשטעהער פון פרעזידענט מאסאריק, פון פעלקער - בונד, טשעכאסלאוואקיי, ענגלאנד, פוילען, פראנצויזן, איטאליען און אנדערע מלח-בות.

באַלד דערנאָך הויבען אָן אַרײַנגעהן די פראקציעס.

די ערשטע קומט די ארבייטער - פראקציע בראש מיט ד. בוגורין, וועלכע ווערען בעגריסט מיט לאַנגהוי-ערקערע אפאָרדיסמענטען.

א'נהענליכע אַוואַציע ווערט געמאכט ווי זשאַבאטינסקי, ווען ער פראָט אַרײַן אין זינגנס-זאל בראש פון דער רעוויזיאָניסמען - פראקציע. די אפלאָרדיסמענטען דויערען ביז די דעלע-גאטען פון אלע פראקציעס פערנעהמען זייערע קי-טער.

די אָרדנונג אויפ'ן גאַס, ביי די אַרײַנגענג אין און זינגנס - זאל איז אַ מוסטער-האַפטע. אויף דער גאַס אין פאַר'ן בנין הימלען די אָרדנונג עטליכ-כע הונדערט אונטערמירטע פאָליציי-לייט און צעהנדליקער ציוויל - פאָליציי-אַנטען.

א רוישענדע, אונאויפגעהרליכע אַוואַציע ברעכט אַויס, ווען אין אַרײַנגאַנג בשװיט זיך דער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאני-זאציע נחום סאקאלאו און נאך איהם - אלע מיטגלידער פון דער עקסעקוטיווע. דער אפלוז, וואָס געהט איבער אין א צושטאנד פון עקסמא,

ערשטע פלענאר-זיצונג פון 18-טען ציוניסטישען קאנגרעס

פראג 22 (י"ט"א) די ערשטע געשעפטס-זיצונג פון קאנגרעס האָט זיך אָנגעהויבען היינט 10 פרייט.

דער ערשטער פונקט פון טאָג-ארגאניזאציע, און אויסוועהלען פון א קאנגרעס-פרעזידענט, איז אַרמאָנענומען געוואָרען פון טאָג-ארגאניזאציע, ווייל די בעזאנדערע פראקציעס זענען נאָך נישט געקומען צו קיין הסכם וועגען צוזאמענשטעל פון פרעזידענט. דעם פארזיץ פוהרט דעריבער דערווייל פראַק-ציענס סאקאלאו.

די סעקרעטאָרען פון דער ציוניסטישער ארגא-ניזאציע האָבען פאָרגעלייטעט די בעגריסונגען, וואָס זענען אָנגעקומען צום קאנגרעס. בעגריסונגען זענען אָנגעקומען פון יודישע ארואניאציעס פון דער טאנצער וועלכע, ווי אויך פון פערשידענע קריסט-פריינד.

נעס צו ערפיהלען זיין היסטארישע אויפנאכע אויפ'ן אידעם פון קאנגרעס זענען אויך אָנגע-קומען בעגריסונגען פאר מ. מ. אויסשקין צו זיין 70-יגעהריגען געבורטס-טאָג.

דער קאנגרעס איז דאן צוגעטרעטען אויב-הערען דעם רעפעראַט פון פראַץ. זעליג כהאַדעצקי ווענען דער פאָליטישער טעטיגקייט פון דער ציו-ניסטישער עקסעקוטיווע.

פראַץ. כהאַדעצקי רעדט העברעאיש און היי-טש דעם אָנהויב פון זיין רעדע דעם אָנרעקטען פון פאָליטישען לייטער פון דער יודישער אָנעגן אין ירושלים, דעם פראַנטיש-אומגעקומענעם דר. היים ארלאוואראו. דער קאנגרעס האָט אויכעני-הערט די טייל רעדע, וואָס איז געווען געוועהמעט דר. ארלאוואראו שטעהענדיג.

ליכע פערזענליכקייטען. א בעוונדערט שטארקען איינדרוק מאכט די הארציגע בעגריסונג, וואָס איז אָנגעקומען פון סענאטאר זשימאן נאדאר, פרעזענט פון די „פראנס-פאלעסטיין“ (פראץ-פאלעסטינא-קאמיטעט אין פראנצויזן), פון טשעכאסלאוואקיי-שען געוואונענען אין לאַנדאָן מיניסטער יאן מא-סאריק, ווי אויך פון הרב-הראשי אברהם-יצחק כהנא קא פון ירושלים, הרב קוק רופט צו אהדות, אבצושטעלען די פארמיטל-הקלות און זעהען קומען צו הילף די יודען אין דעם לאַנד אין דייטשלאנד. ווייטער זענען פארגעלעזען געוואָרען בעגרי-מינגען פון הרב דר. עהרענפרייז (שטאקהאָלם), פון הרב-הכולל אין וויען הרב דר. פויכטוואנג, פון „באָלד און דעפיוטיס“ אין דרום-אפריקא, פון דעם הרב דר. יחזקאל טהאָן, וועלכער וויינט דעם קאָנ-ג

פראג 22 (י"ט"א) די ערשטע געשעפטס-זיצונג פון קאנגרעס האָט זיך אָנגעהויבען היינט 10 פרייט.

דער ערשטער פונקט פון טאָג-ארגאניזאציע, און אויסוועהלען פון א קאנגרעס-פרעזידענט, איז אַרמאָנענומען געוואָרען פון טאָג-ארגאניזאציע, ווייל די בעזאנדערע פראקציעס זענען נאָך נישט געקומען צו קיין הסכם וועגען צוזאמענשטעל פון פרעזידענט. דעם פארזיץ פוהרט דעריבער דערווייל פראַק-ציענס סאקאלאו.

די סעקרעטאָרען פון דער ציוניסטישער ארגא-ניזאציע האָבען פאָרגעלייטעט די בעגריסונגען, וואָס זענען אָנגעקומען צום קאנגרעס. בעגריסונגען זענען אָנגעקומען פון יודישע ארואניאציעס פון דער טאנצער וועלכע, ווי אויך פון פערשידענע קריסט-פריינד.

ק א פ א ז

צו דער גרויסער פאלקס-אפשטימונג פון „אונזער עקספרעס“ וועגען ענין - סטאווסקי נאמען און פאמיליע-נאמען:

אדרעכ:

צי זענען סטאווסקי-ראזענבלאט שולדיג אין ערמארדען ארלאוואראו?

שניידט-איים דעם קופאז און שיקט איהם תיבה אריין אין רעדאקציע פון „אונזער עקספרעס“

ע ג ט פ ע ר ט

צי האבען סטאווסקי-ראזענבלאט ערמארדעט ארלאוואראו?

ענטפערט: יא אדער ניין?

די הויפט שטאדט רויים

יידישער סטודענט ארלאוו בלוטיג צעשלאגען

ניו-יארק (י"א). דער יידישער סטודענט ארלאוו בלוטיג, וועלכער איז בעפרייט געווארען פון דער דייטשער הפיכה און האט דער אינגער-זענען פון צענטראל-אייראפע, איז שוין אריבער קומען קיין ניו-יארק. דער סטודענט ארלאוו בלוטיג זאגט זיך צו געבן וועלכע עס איז ערקלערטענדיג זיין פאטער האט געגען דעם ערקלערטע דער י"א, און מען האט זיין זון בלוטיג געשלאגען און געפייניגט אין דער דייטשער הפיכה.

יאבן, דער יידישער סטודענט ארלאוו בלוטיג איז דער הויפט שטאט, און דאס איז געווען דעם געהערט נישט צו די טרייע פערדינעטע, וואס קענען ביי דער לעצטער מינוט.

צענטראלען זיך נישט בלויז ביים מיטעל-איי, ביים אריאטישען ים, פון יעדע היסטארישע זייט מען איז אויסגעוואקסען א נייע גרויסשטאט: די פערדינעטע שטאטען, דעם הערשט שוין נישט איבער די גאלען פון היינטיגען פראנקרייך, די השפעה פון דער אימפאריענישער מלוכה גרויסע נישט אויף די בריטישע אינזלען.

צווישן די פערשידענע חלומות פון דעם דייטשער מוסקאליני פעהענליכע איין פרוים דעם הויפט-ארט: פערדינעטע רויים און א הויפט-שטאט פון דער וועלט, האנדלען אויף אונז אונז, און די פערדייטע פון דער וועלט-פאליטיק זאלען זיך צוזאמענעטייען אין דער אייביגער שטאט, צוריק-שמעלען דעם אלטען רוים פון דער שטאט, וועלכע איז געווען א וועלט-געמיינדע אין דער צייט, ווען עס האט געהערט די רוימישע מלוכה.

אויפן 18-טען ציוניסטישען קאנגרעס אין פראג

דער „ברוג-מאנא" - אויף דער זיצונג פון ציוניסטישען אקציעאנס - קאמיטעט אין היימליך... וואס איז מען אויסען מיט דער אינטערנאציאנאלער קאמיטעט (פון אונזער ספעציעלען שליה יוסף קארמאז)

די רעוויזיאניסטען ערקלערט, אז זיי וועלען באי-קאמיטעט די קאמיטעט אין זיך מיט איהר נישט רעכענען.

טען מען די שטאט אנטפערן בפועל ממש. דאך, מען האט מען אין נאכגען פערטעסען וועגען דער גרויסער שווערער נויט, נאך דעם פראכטאט און אונטערזוכונגען קאמיטעט אין מען אויסען נאך עפס אנדערש: הויט די לינקע האבען ערקלערט, אז ביים די רעוויזיאניסטען וועלען זיי אויפן קאנגרעס נישט זיצען, און הויט זיי האבען זיך ארום-געזעהן, אז האט וואלט דערפיהרט צו נאך שלעכטע מע קאנסעקוענצען, ווארום א גרויסער טייל פון די אנטפערטע מיט ראבי וויין בראש האבען ער-קלערט, אז אין דעם פאל וועלען זיי פערלאזען דעם קאנגרעס, דאס זעלבע האבען ערקלערט די אל-געמיינע ציוניסטען און „מרחי" - האבען זיך די לינקע דערשטאמען און זיי האבען אנטווערען זיי-מען אנטווערען, ווי אזוי צו בלייבען מיט די רעוויזיאניסטען ביי'ן מין פון קאנגרעס. האבען זיי בשעתען אנטווערען: זאל מען אינטער דעם אויסרויף, און דערווייל „פארשט מען" דערשט-פען דעם קאנגרעס.

אז די בעזעהנגען צווישען די ציוניסטישען גרופירונגען זענען פערשפארט געווארען אין משך וואכען נאך זייערען אין פולען, יעדען טאג האט מען די לעצטע הויפט-ארט - האט האבען מיר גע-אמט די יידישע פרעסע געבראכט יריעות וועגען בערלין-הויפט-ארטע אינזענען און אונזער פאליטישע פראווינץ; מיר וואקסען אבער ליינע-מאל נישט געלויבט, אז נעמטען פריינד, מיט וועלכע מאז ביי איין מיט געזעסען, זאלען ער-וואנדערט ווערען אין פערטעליכע שטאט. עס האט ממש אן א שרעקע צו זאל דאס זיין די בעפרייטע-אינזענען איינע יידישע פאלק? און קאנגרעס קומען דאך די אויסער-וועלטלעכע פולע יידישע פאלק, וועלכע, ווי זיי ערקלערען פאמע-מיש - טראגען אונטען הארצען דעם צער פון גאנצע פאלק און אונטען די אויסער-וועלטלעכע טראגען ביי זי וואס הארצען נאך א געגענווייטע שטאט, דאס ערשטע בעזעהנגען: אויך זענען איין איינע צוזאם און איר בעמערק ווי א רעוויזיאניסטע-שער העלענאט, וועלכער איז א מיטאריכטיגער פון א ווארשאווער יידישער ציוניסט-קעגנער דעם העלענאט פון יענעם בלאט, וועלכער פאהרט אויך אלס העלענאט צום קאנגרעס. דער רעדאקטאר נאך ענטפערט אבער נישט. מענה'ט צו מיר יע-נער רעוויזיאניסטישער העלענאט: נאמ, זעהט: איר בעמערק איינס, דעם דערהייליגער מיניגען און ער דעקלירט אויס דעם קאז און ער וויל ברענגען ישתדלות דעם יידישען פאלק!

ווען עס איז ענטשטאנען די אימפאליענישע פעהאייניגע מלוכה האבען שוין דעמאלטס די מוסלעם זיך בעמיהט פונקט-דערווייטען רויים, צו-ריכטיגעלעך איהם אין דער אלטער פרעסע, פונקט-דערווייטען איהם העלער פאר פארן. רויים איז געוואקסען מיט נייע געפירדעס. ביסלעכווייז האט מען דעספאדירט (צוריקגעפירט) אלטע דעמאלטער און שלאגען פון היסטארישע צייטען. דאס אלץ איז אבער געווען א לוקסוס פאר דער אימפאליענישער מלוכה. די הויזער זענען נישט געווען פערברויט, דער וועג און דער וולט-פאליטיק האט נישט געפיהרט דורך רויים. בלויז פרעסע פליכערט פלעגען קומען אין דער אייביגער שטאט, כדי צווייטקלעך אין דער קירכע פון פעטער און פוקס זיך צום פויבסט אין וואקסען.

די השגחה קאזט זיך בעשטענדיגען, ווארום ביי הוינט, מאטאמא נאכמיטאג, דריי טאג, נאך דעם, ווי דער בעשעלע איז געפאסט געווארען, האבען די לינקע נישט צוגעשטעלט קיין שום מא-טעריאל אין זיך דער - וועלען זיי דאס ווייל טער אויך נישט טהון.

שוויינען זאלט איהר! ווען איהר זענט נאך געוועזען א וועלט-מאטעריאל אין דאך הרב גאלדבלום יען לאנג געוועזען א ציוניסט. דאך צו זאלט איהר האבען!

אויף אלע ציוניסטישע פאנגערטען האט מען געקאנט בעמערקען, ווי אין א סאפע-הויז-זענען ביי איין מיטעל העלענאטען פון פערשידענע-לינע-מאנען. און הוינט? געהט צו א גראס-מאניסט צו א מיטעל, ביי וועלכען ס'זיצט א רעוויזיאניסט, טראגען זיך דער פערשער אב. אויך ביי די לינע-קע און די לאנגע נישט קיין בעמערקען נאך דעם „אחוד" געהט און „אחודניק" אויף איין זייט פראמאד, וועט איהם דער אנט-„אחודניק" אויס-מיידען, ער וועט ענטפלענען וואו דער פעטער וואקסט...

מיט פערשידענע מיטלען ווערט דערפאר צוריק-רייזע אירעט. און די מנהגת פון די קינדער ווערט איינגעפאלענע דער עטראנג, צו אימפאליע-הארץ הערשען הארץ, וואס עס הערט זיך נאך די אימפאליענישע שטאט (הויפט-העלענאט, דערהיילי-קע, מאטעריאל). און זי הארט גרייכען הארץ, וואו עס האבען געהערט די רוימישע צענזארען (פאלקס-גע, פולעניען).

זשאבאניסטי אין שוין אנטעקומען קיין פראג. אייער קארעספאנדענט האט מיט איהם געהאט א געשפרעך, וועלכען איך וועל איבערשעבען פאר זיך.

זשאבאניסטי אין שוין אנטעקומען קיין פראג. אייער קארעספאנדענט האט מיט איהם געהאט א געשפרעך, וועלכען איך וועל איבערשעבען פאר זיך.

אויף אלע ציוניסטישע פאנגערטען האט מען געקאנט בעמערקען, ווי אין א סאפע-הויז-זענען ביי איין מיטעל העלענאטען פון פערשידענע-לינע-מאנען. און הוינט? געהט צו א גראס-מאניסט צו א מיטעל, ביי וועלכען ס'זיצט א רעוויזיאניסט, טראגען זיך דער פערשער אב. אויך ביי די לינע-קע און די לאנגע נישט קיין בעמערקען נאך דעם „אחוד" געהט און „אחודניק" אויף איין זייט פראמאד, וועט איהם דער אנט-„אחודניק" אויס-מיידען, ער וועט ענטפלענען וואו דער פעטער וואקסט...

מיט פערשידענע מיטלען ווערט דערפאר צוריק-רייזע אירעט. און די מנהגת פון די קינדער ווערט איינגעפאלענע דער עטראנג, צו אימפאליע-הארץ הערשען הארץ, וואס עס הערט זיך נאך די אימפאליענישע שטאט (הויפט-העלענאט, דערהיילי-קע, מאטעריאל). און זי הארט גרייכען הארץ, וואו עס האבען געהערט די רוימישע צענזארען (פאלקס-גע, פולעניען).

דעמאסקירט דעם שענדליכען פאלסיפיקאט פון די „פראטאקאלען פון די חכמי ציון"

ענען די אנטעקאמטע שווייצארישע רעדאקטארען די אנטעקאמטע וועלען זיך אבער נישט בעגנוגע-לען מיטן ארטייל פון פאנעלער נעריכט און זיי בעמיהטען זיך צו פשוטען די אינסאפעקטע פון פלי-קע-באנדר דורכצופיהרען אן אויספארשונג כדי צו דעמאסקירען די „פראטאקאלען" אלס שענדליכע פערשונגען.

די פראטאקאלען אין די שווייצארישע בוכהאלדונג-טען און האט פעהינדערט, א ברייטע אויספארשונג. דערפון וועט צום ערשטען מאל אונטערזוכט ווע-רען פאר אנטעקאמטע נעריכט דער באראקסער פון די „פראטאקאלען".

פראג (י"א). מ. מ. אויסשקין, לעא מאצ-קי, ה. פארשטיין, דר. מאיר עפנער און נאך אייניגע לעבערשע דעלעגאטען צום 1-טען ציוניס-טישען קאנגרעס אין פאזעל, וועלכע בעמיינען זיך איצט אין 18-טען ציוניסטישע קאנגרעס, ווע-לען די מעג פעהינדערט ווערען דורך פראגער, דעם ריכט לויטן אויפגאבן פון פאנעלער נעריכט בנוגע זייער מינינג וועטען די א. ג., פראטאקאלען פון די חכמי ציון" וואס ווערען דורך די אנטעקאמטע פערטערט די דייטשע, בעזייכענע אלס די געהיי-מטע שטעלען פון 1-טען פאנעלער ציוניסטישען קאנגרעס. די פאנעלענישע פון דעם ענין איז פאל-גענע:

רוים ווערט דער מעקלער צווישען די צוקריג-גע מלוכות. מוסקאליני גרויס-אויס דעם סטוד-אין דער משפחה, וואס חלומ'ט זענען דער רע-וויזיע פון די כראסאטשען, מיט אנטקאמטע גענען דער האנדלונג פון דייטשע-גענען עספאריד קומט האלפוס קיין רויים, מיט תירוץ קומען הארט די דייטשע מלוכה-מענער.

5 ערמארדעטע איז ערפורטער קאנצענטראציע-לאגער

פראג (י"א). די הינע צייטונגען פילען מיט פון זיכערש קוועלען, אז אין קאנצענטראציע-לאגער ערפורט זענען ערקלערטע טעווארען 5 ארעס-טירמען: ריען זענען, שאפירא, פארמערס און פארמערס.

פראג (י"א). די הינע צייטונגען פילען מיט פון זיכערש קוועלען, אז אין קאנצענטראציע-לאגער ערפורט זענען ערקלערטע טעווארען 5 ארעס-טירמען: ריען זענען, שאפירא, פארמערס און פארמערס.

אייניגע שווייצארישע האקעקארי-צייטונגען האבען פערטעפערליכע אנטאנאט פון „האמער" פערלאנג אין לייפציג אונטער'ן קעפל: „די אוי-פעלענדיגע פון די פראטאקאלען בעשעמערטע דורך אן אנטווערענע פון ציוניסטישע קאנגרעס אין מעקס פון אקאנס ווערט ציטיהט אין זיין פון הרב דר. עהרנפריי ארטיקלע אין א שווע-דישער צייטונג, וואס לויטעט: „פאר דר. עהרנפריי דערצו זענען זייט צילען פון פאראויס געווען קלאר". אויף דעם סטד שטייען די אנטעקאמטע ארטיקלע זייער בעהויפטונג וועגען די אויטענ-טישקייט פון די פראטאקאלען, בעת דר. עהרנפריי פריין האט געמיינען בלויז סאראטשעוויטער הערצליך ווען-שטאט-פאליטיק.

עס קאנפערענצען זענען געהויבן-פאלע, דו-פען-ארום בעאנדרהוינג ביי די שטייג. אלע גרוען אויף רויים מיט אויפגעטראכטע אויף אנט-טעווארען, צי איז שוין נישט ארום פון דאך א בעשעהל וועגען אנהויבען דעם רעוויזיאניסטי-שען אנטווי.

פערמשפט א מאז פאר צוויינגען די פרוי זי זאל געהן מיט איהם וואוינען

אנאליטיק און געוואלט צווינגען, זי זאל צוריקהערן צו איהם וואוינען. דאס נעריכט האט קעניג'ן פערמשפט אויף 7 יאהר ארעסט פאר בערויבען זיין פרוי דע פעהענליכע פרייהייט. קעניג האט אפגעלייט און אין נעריכט האט ער ערקלערט, אז ער האט געהאט דאס רשט צו צווינגען זיין פרוי, זי זאל צוריקהערן מיט איהם וואוינען. דאס אפגעלייטע-נעריכט האט דעם ערשטען אורטייל בעשעמערט.

וועגען דער פאסיילע קעניג האבען מיר שוין א סך נעשרייען צוליב א רייה פראצעסען אין קרוינעריכט. דער נעריכט-פאליקאנס קאמפטינסקי האט געהאט נעשרייען אויף קעניג'ן (זיי שוואגער) דער פאר, וואס קעניג האט געפייניגט זיין פרוי (קאפ-שטינסקי'ס שוועסטער). די צווייטע אינסאפע-קאמפטינסקי'ן פרייגעשפראכען. אבער איצט איז אויף דער בעשעווינג-פאנג געזעסען קעניג. ער איז בעשולדיגט געווארען, אז ער האט זיין פרוי מיט כח אריינגעזעצט אין

אייניגע שווייצארישע האקעקארי-צייטונגען האבען פערטעפערליכע אנטאנאט פון „האמער" פערלאנג אין לייפציג אונטער'ן קעפל: „די אוי-פעלענדיגע פון די פראטאקאלען בעשעמערטע דורך אן אנטווערענע פון ציוניסטישע קאנגרעס אין מעקס פון אקאנס ווערט ציטיהט אין זיין פון הרב דר. עהרנפריי ארטיקלע אין א שווע-דישער צייטונג, וואס לויטעט: „פאר דר. עהרנפריי דערצו זענען זייט צילען פון פאראויס געווען קלאר". אויף דעם סטד שטייען די אנטעקאמטע ארטיקלע זייער בעהויפטונג וועגען די אויטענ-טישקייט פון די פראטאקאלען, בעת דר. עהרנפריי פריין האט געמיינען בלויז סאראטשעוויטער הערצליך ווען-שטאט-פאליטיק.

עס קאנפערענצען זענען געהויבן-פאלע, דו-פען-ארום בעאנדרהוינג ביי די שטייג. אלע גרוען אויף רויים מיט אויפגעטראכטע אויף אנט-טעווארען, צי איז שוין נישט ארום פון דאך א בעשעהל וועגען אנהויבען דעם רעוויזיאניסטי-שען אנטווי. דערפאר פאהרען צו איהם זיינע חסידים. דעמאלט בעזוכט איהם דער אינער-מיניסטער גע-רינג און דער וויצע-אנאלער מאן-פאפער. ער געחמט אויף מיט וויזשען דעם אונטער-רע-מיער געמבעש און דעם עכטרויכשען קאנצלער-דאלפוס.

ראספומיין און זיינע געריכטע

העכט - אינטערעסאנטער ראמאן לויט היסטארישע דאקומענטען.

האָבען געפיהרט ביי צום מיידל. וועמענס בלוט איז עס? פירשט יוספאָוואָו זאָגט, און די היינטיגע נאָכט האָבען זיינע נעכט דערשפּאַכען אַ הינד און פון דאָן שפּאַכט דאָס בלוט. ס'איז פאַר אַמט, און אַ סוף מער הונד און נעלענען אויפ'ן הויף. אָבער די דאָלי מיידל'ס שמעלען פּעסען, און ס'איז אינגעליד, דאָס פון זאָג הונד זאָל זיין זאָו פיל בלוט....

יאָ, ס'איז קיין שום ספּע נישט: ראַספּומיין איז ערמאָרדעט געוואָרען. פּערדעכטיגט אין מאַרד אין פירשט יוספּאָוואָו.

יבאָפּאָו איז זיך נישט מודה. ער לייקענט שטוי זאָן ביי, ער וויל אַרויספּאַרען קיין סרום, וואו עס געפינט זיך זיין פּרוי די טרויספּאַרשטין אירינאַ אַלעקסאַנדראָוונאַ. אָבער דער מינסטער פּראָפּאַגאַנדע ערלויבט איהם נישט צו פּערלאָזן זיין פּעטערבורג. אמת, אַרעסטירען קאָן ער איהם נישט, אָבער פּעטערבורג מאַר ער נישט פּערלאָזען. פירשט יוספּאָו מעלפּאַנידט קיין אַרעסטאַ פירשט יבאָפּאָו ער בעט, די קינדער זאָל מיט איהם רען דען. ער וויל זיך פאַר איהר פּערענפּערן. אָבער די קינדער וויל נישט מיט איהם רעדען. זאָל ער אַלץ אויסטרייבען אויף אַ פּאַפּיר, וועט זי לייב עען.

רעדווייל זוכט מען ראַספּומיין'ס קערפּער... (המשך קומט)

אליין, דער קינדע ראיו נישטאָ. זי איז איד נישט זיכער מיט'ן לעבען.

זי שיפט א דעפעשע צום קינדער אויפ'ן פראנט זי דערזעהלס איהם אלץ און בעט, אַז ס'זאָל שוין צו פאַררען דעם קינדערס ארויספאַנט וואָיניקאָו. און ער, דער קינדער אליין, זאָל איד תיכף זוכן קומען צו פאַררען. זי האָט מורא אליין צו זיין... עס דאַקום אַלעמען אַ געפּאָהר... עס ווערט געפיהרט אַ שטעלע אויספאַרשונג.

דער מינסטער-אַרעסטאַנט בעראַט זיך וואס מען זאָל פּרוּבן. מען ווייסט נאָך נישט אויב זיכער, צי איד ראַספּומיין ערמאָרדעט געוואָרען. אָבער עס זענען דאָ סימנים. אָס האָט מען געפּאָרען אַ פּאַלאַט אויפ'ן הויף פון ראַספּומיין'ס פּאַלאַט. איין קאַלאַש אַ הויכער פּאַלוצי-אַנגענט איז געטומען צו ראַספּומיין'ן אַ הויב. ער האָט אַרויסגענומען דעם קאַלאַש און צוזאַמענגעשטעלט אַלע שטוב-מעטשען, צי דערמאָנען זיי דעם קאַלאַש? צי האָט דער קאַלאַש געהערט צו ראַספּומיין'ען. ס'איז אַ סוף אַ סוף און אַ סוף אויבמערטומען צום קאַלאַש. דאָס זעלבע אויך האָט פּאַסירט סאַכמער מאַטריאָנאַ. די לעצטע פּערעכט פּאַלוצינג אַהם אין אַן אַ שרעקליך שטויב. א... זי דער-טעגט... דאָס איז איהר פאַמער'ס קאַלאַש... האָט מען געפּאָרען שפורען פון בלוט אין הויף פון פירשט יוספּאָוואָו'ס פּאַלאַט. די שפורען

וירובאַוואָו איז געווען אויסער זיך. ראַספּומיין איז פּערשטאָנדיק געוואָרען!... אַ נאַנטע נאָכט און אַ נאַנטע נאָכט איז ער נישטאָ אין דער היים און נישט צו וויסען וואָס זיך... וואָס איז גע-שעהען? ווער ווייסט, צי ס'איז נישט פּאַרדעקט? מען קיין קאַמפּאַרדעקט?

זי פּערשטענדיגט זיך פאַר אַ סוף דער קינדע ריין. דער קינדער איז נישט געווען האָן אין אַרעסטאַ סאַכמער סעלע, ווי איד נישט אין פּעטערבורג. ער איז געווען אויפ'ן פּראָנט און צוזאַמען מיט איהם זענען איד געווען זיינע אַרויספאַנגען, כמעט אלע מאַטריאָנאַ שוויגער פּאָט'ס הויף.

די קינדערין איז אויפגערגעט, אונגעהויר, בלאָס און א טויפע שרעק בעהערשט זי. עס האָט זיך איהר, אַז ראַספּומיין וועט שוין קינמאַל נישט זיך ריקוימען, אַז ער איז פּערפאַלען געוואָרען אויף אויב'ן...

זי הייסט זיך פּערפיהרען מעלפּאַנידט מיט'ן אינדעקס-מיניסטער פּראָפּאַגאַנדע. דער לעצטער נישט איהר איבער, און ער ווייסט שוין, דאָס האָט פּאָסירט אין פּערשטאָנדיק געוואָרען און דאָס עס האָט זיך שוין אַנגעהויבען אַלענערנישע אויב'ן פּאַרשונג. פּראָפּאַגאַנדע נישט איד איבער, און עס האָט זיך געמאַכען אַ פּאַרלוצינג, וועלכע האָט פּאַסירט נישט ווייט פון פּאָליט'ס יבאָפּאָו'ס פּאַלאַט און האָט ביינאָכט געהערט שטילע שפּאַכען... די קינדערין ציטערט אינגאַנצען. אין איהרע אויגען געוויינען זיך פּערשען... וואָס וועט איהם זיין? זי איז זיכער, אַז מ'האָט, ראַספּומיין'ען דערלירט, און וואָס וועט איהם זיין מיט איהר, מיט איהר נאַנטע פּאַמיליע?

זי ווייסט, זי איז זיכער, אַז אַהן ראַספּומיין'ען וועט זי נישט קאָנען לעבען אין דאָס לעבען פון איהר גאַנצע פּאַמיליע אין און געפּאָהר. ראַספּומיין שוין האָט איהר נישט איינגעזאָל געזאָגט, און כלל זמן ער וועט לעבען, וועט איד לעבען דער קינדער, זען די קינדערין, דער פּאַרלוצינגער און די טעג-טעג, און איהם... וואָס וועט זיין?...

זי הייסט דעם מיניסטער פּראָפּאַגאַנדע אַרעסטירען דעם פירשט יוספּאָוואָו, וועמען זי און הינד און מאַרד. דער מיניסטער געכפערט, און דאָס איז אַמטליך, ווייל אידען אין פּערישט אַ מיטגליד פון דער קינדערליכער פּאַמיליע, דער גרויספירשט דימטרי, די קינדערין ווערט אויפ'ן נעצטערט. וואָס פאַר אַ געמינח'יט!... די מער-דער האָבען נאָט אויסגעפּאַכט דעם בלאָט. זי האָט בען צוגענומען צו דער ארבייט א מיטגליד פון דער קינדערליכער פּאַמיליע, כדי זי זאָלען קאָנען גענוי-טאָן פון אימבויטעט... די קינדערין איז פּערהויפּעלט. זי איז איינט

(פאַרשטעלונג)

ווען ס'איז אין און דער פריה אריינגעקומען אין ראַספּומיין'ס צימער און איהם נישט געוועהן, און זי געוואָרען זעהר אונגעהויר. דאָס האָרץ האָט איהר געזאָגט, און אַנאַליקליק איז געשעהן ביי-נאָכט. דער געהיימישפּולער ינגערמאַן מיט'ן לאַנגע קען פּאַלץ און פּערשענעם הויב, דאָס שמילע שפּאַ-שטען מיט ראַספּומיין'ען, דאָס אַנעקספּאַרען אויב'ן שפּאַנט ביינאָכט — דאָס אַלץ האָט זיך איהר אויב'ן געוויינען און פּערדעכטיג און זי איז געווען זי-כער, דאָס עס איז געשעהן א גרויס אומגליק.

זי האָט דאָס אַלץ דערזעהלעט ראַספּומיין'ס סאַכמער, וועלכע האָט האָן געוואוינט צוזאַמען מיט'ן פּאַמער — מאַטריאָנאַ. די לעצטע האָט זיך געלעבט נישט פּערשטענדיק מיט מוניא גאַלפּאָוואָנאַ, וועלכע האָט אַבער אַרויסגעוויינען רות און קאַלאַש פּאַסירט. מענהענדיג, און ס'איז טאַרנישט גע-שעהען, ווייל ראַספּומיין האָט דאָך פּערפּאַכט די נאָכט בייים פירשט יוספּאָוואָו.

דערווייל זענען אַנגעקומען די ערשטע „פּאַ-געמען" ראַספּומיין'ס — מענטשען, וועלכע זענען געקומען בעמען דעם „הייליגן", ער זאָל זיין שוין עפעס אַ מיטחא. די אַלע פּערשענע מענטשען האָבען געמוזט וואַרען.

ארום 11 אויגער אין דער פריה. ראַספּומיין איז נאָך אַלץ נישט געקומען. קאָמפּאָ און אויבער-געוועהנליך אונגעהויר. מאַטריאָנאַ מעלפּאַנידט צו מוניא גאַלפּאָוואָנאַ.

מוניא און שוין איד געוואָרען אונגעהויר. זי קומט פאַר צו פאַררען אין אַנאַליקליק צוזאַמען מיט איהר סאָמער. זי איז מיינפאַס און שרעקט זיך שוין אויף אַנערגעט. וואו איז ראַספּומיין? וואו איז ער אַרונגעקומען? צי איז נישט געשען דען אַנאַליקליק מיט איהם?...

זי טעלעפּאָנירט צום פירשט יוספּאָוואָו מען ענטפערט, און דער פירשט איז נישטאָ אין דער היים. זי האָרט אונגעהוירע אויף אַ יריעה. אין אַ צייט ארום קלינגט דער מעלפּאַנידט האָט הינד פירשט יוספּאָוואָו, וועלכע בעט צום טעלע פון ראַספּומיין'ס סאַכמער, מאַטריאָנאַ.

פירשט יוספּאָוואָו דערזעהלעט, און ער איז גע-וואָרען געוואָרען, דאָס ראַספּומיין איז פּערפאַלען געוואָרען. ער וואַנדערט זיך זעהר. אויף דער פּאַר-גע, צי האָט ראַספּומיין נישט פּערפּאַכט ביי איהם די נאָכט, געכפערט ער, און דער האָט נישט גענעט-טיגט ביי זיך אין דער היים און האָט זיך מיט ראַספּומיין'ען נישט געוועהן...

מוניא גאַלפּאָוואָנאַ האָט זיך דערווייל פּער-שענדיגט מיט דער הויף-האַכט אַנאַליקליק וירובאַוואָו — די פּעסעט און איבערגעלעבעטע פּרוינדן פּאָט'ס „סאַכמער".

אדוואקאט אונטערמייד וועגען די נאהענסטע אויפגאבען פון דער אנט-היטלעריסטישער אקציע

אַלע רעוואָלוציאָנערישע וועלען אַפּערשטען אַן אַ זייט אין אַנבליק פון דער מאַרטישער ענטפּעסירט פון דער אַקציע.

צום סוף וואָרענט אַרום. אונטערמייד נעגען דער ערשטער טעג פון די כוהנת.

ניי-יאָרק (י"ט"א). אַהן. סאַמול אונטער-מיידער פּיילט מיט אין אַ פריה צום יודיש-אַמערי-קאַנער קאָנגרעס, דאָס בעט זיין ריזע איבער אויף ראַפּאָ האָט ער קאָנפּערירט מיט דעם גענעראַל סעקרעטאַר פון פּעלסער-בונד אַבענאַל מכה אַנאַ-אַפּעל פון פּעלסער-בונד למוכח די דייטשע יודען. עס איז שוין פאַרזוכט געוואָרען דער מעקס פון אַפּעל.

מאָקס ריטער פון אנהויב-דעלעגירט צו דער יודישער אַגענץ

טישערנאָוויץ (י"ט"א). דער צוזאַמענפּאַהר פון די יודישע קהלות אין טשערנאָוויץ און וועלכען עס האָבען זיך בעפּיילינג 21 פאַרשטעלער פון יודישע קהלות אין בוקאַווינע האָט געוועהלעט דעם טשעכאָסלען יודישען כלל-מועזע, מאַקס ריטער פון אַנהויב אַלס דעלעגאַט צו דער נעכסטער סעסיע פון דער יודישער אַגענץ אין פּראָג.

וועגען די דאָזיגע קאָנפּערענצען איז געוין איד אינפאַרמירט דער אַמעריקאַנער אויסטרוי-מי-גיסטער האָל.

אַהן. אינגערמיידער פאַרערט אויף דעם יודיש-אַמעריקאַנער קאָנגרעס נישט צו פיהרען קיין אונט-אַפּעלענדיגע אַקציע, ווייל דאָס וועט דער זאָלען זענען ערנסטע חלוקי-העית צווישען די יודען. בע-ריכטענדיג וועגען די צוזאַגען פון די קאָנגרעס-פיהרער צו קאָנפּערירען דעם אַפּעל פון פּעלסער-בונד מיט די שרייב פון דער אַמעריקאַנער ליגע צו פּעשיצען די יודישע רעכט, ערקלערט אַהן. אונט-

דינסט = מיידל לעד

(נייער שפּאַנענער ראמאן פּאָנ'ס יודישען לעבען אין פּוילען)

פון א. לער

(פאַרשטעלונג)

מיידל זענען געקומען ביי ס'איז צונויפגעקומען צום פאַרשאָן. — וואו איז ער? — האָט זי שטיל געפּערענט. — איד האָב איהם געזוכט אין דער פּינסטער און זיין גע-שפּאַלעט האָט זיך נישט געוויינען. — מיטמאָ וועט ער פאַר אַקסיע. אָס וועט ער זיך בעווייזען. — און ווי נאָך ער וועט זיך דערהינגעמען זאָלעט אונטעקעהן און האַרמען האַרם, בייים ווייסען פאַרשאָן. — ניט עפעלע. — און ווייסט וואָס איד וועל איהם זאָגען? — וואָס? — כ'וועל איהם פּרעגען פאַרנומען ער איז אַווי בלייד, פאַרוואָס ער זעהט אַווי שלעכט אויס. — זעהר ריכטיג — האָב איד צוגעגעבען. — און כ'וועל איהם אויך פּרעגען פאַרוואָס ער נעהט אַרום אין צונויפגעקומען שמועל. אמת, אַז דאָס וועט זיין שען געדערט? — זעהר שען. — און אויב ער וועט ענטפערן, אַז ער איז אַרום, אַז ער איז אַרונגעקומען נאָך אַ מאַמען, וועל איד איהם זאָגען, אַז כ'וועל איהם אַוועק-געבען דעם סאַטעליט אַלע שמועלען. גוט אזוי? — זעהר גוט. — און מיטמאָ האָבען זיך דערהערט שטילע מריג. מיידל בירע זענען געשוויינען געוואָרען און מיט אַ פּערשפּאַנען אַשעס געוואָרען, וואָס עס וועט ווייטער פאַסירען. — און ווען פּיטעל'ס געשפּאַלעט האָט זיך בעווייזען, האָט עסיל מיידל אַ כאַפּ אַרום געמהן און מיידל אַ וויילע נישט אַנגעלאָסן פון שרעק. ווען זי האָט זיך עמוואָקס פּערהויבט האָט זי מיידל איינגעדרייבט און אויער. — ווי איהם צו. — פּיטעל! — האָב איד איהם געוואָרען. — ער איז פּערשענעט צוגעקומען און מיט אַ פּערשפּאַנען ק' אַ זאָגאַנעמאָן: — גוט שבת. — גוט שבת, גוט יאָהר — האָבען מיידל בירע פּרום געענט-פּאַרען. עסיל האָט מיידל אַ משעפּ געמהן, אַז כ'זאָל אַוועקגעהן. כ'בין בלייד אַנגעטרעטען און בייים ווייסען פאַרשאָן האָב איד זיך אַוועקגעשעלט האַרמען. — אַנאַ איז מיידל נישט אויסגעקומען צו וואַרען. צונויפגעקומען איז פּיטעל פאַרבייגעקומען און נאָך איהם — עפעל.

מלוכה-פרעזידענט האט נעכטען געעפנט דעם אינטערנאציאנאלען היסטאריקער-קאנגרעס אין ווארשא

פּרעזידענט פון פּרעזידענט-יערווערטיש. - דערעס אין ענגליש, פראנצויזיש, איטאליעניש, שפאניש און ריימיש

האלב 12 אויגוסט פארטייטאג האט דער מלוכה-פרעזידענט געעפנט דעם אינטערנאציאנאלען היסטאריקער-קאנגרעס אין ווארשא. דער פּרעזידענט האט געווינט 7-טען פּלעט פון היסטאריקער. אין גרויסען זאג פון בילינגטוויקס זענען נאכגעפאלן פּרעזידענט אביב 1200 פּרעזידענטן. היסטאריקער, אין נאמען פון דער רעגירונג האט געזען דעם קאנגרעס דער פּרעזידענט און בילינגטוויקס ניכטער יעדערשעוועניש. די שידענס-רעדע האט געהאלטען פראץ. פראנצויזישע דעמאנסטראציען די גרעסטע העלענע צייטן אויפן צוזאמען-פאָרן שטעלען ביי זיך פאר די פארשטערן פון

פראנצויז, איטאליען און דייטשלאַנד. עס זענען איר געקומען 2 אינדישע נעלערהרעט, די פראנצויזישע הער און געזעס.

דער סייסקלוב פון ירושלים נאציאנאליזאט האט איבערגענומען פרייה צום אינגערן ריימיש.

דאס ווארשאנער אינווער פון טרעהרען, נייט און פערברעכען - אנאפאל

קינדער רעדען ווי-אלפאנסען. קיינער רעדען און געשעצטען. פון וואס לעבט מען? - וואס טהוען די יודען?

דערעס איז א פאליטישע ניהונג - דאס איז בלייבן דאס באהאנדלונג פון א פאליטישע ארגענטיש ווי ניהונג קען מיר אָב דאָס פּרעזידענט-אינווער נישט אָנרעדען.

אינו איז אַינעקומען א קאָנפּליקט-מחנה אויף אַנאָפּאל אין כּוש פון א שעה אין א גרויסן כאַפּט אַרומ, ווען מען זעהט, ווי-אוי מענטשן, לעבען דאָרט, ווי-אוי קינדער ווערען האַרט, "ערצויגן" און וואַקסען-אויף.

לויט דער מאַכטיקער-קאָנסטיטוציע זענען די אָנפּלינגען אין די פּאַרלאָמענט (די אוינגערענע "צייטער") נישט איינשטיילט פאַר פּאַרלאָמענט נאָר פאַר אַ געוויסער צעל נשיות. פון דאָנען געחטט זיך, וואָס קלענערע פּאַרלאָמענט זענען אריינגע-פאָרן.

דערעס איז א פאליטישע ניהונג - דאס איז בלייבן דאס באהאנדלונג פון א פאליטישע ארגענטיש ווי ניהונג קען מיר אָב דאָס פּרעזידענט-אינווער נישט אָנרעדען.

אינו איז אַינעקומען א קאָנפּליקט-מחנה אויף אַנאָפּאל אין כּוש פון א שעה אין א גרויסן כאַפּט אַרומ, ווען מען זעהט, ווי-אוי מענטשן, לעבען דאָרט, ווי-אוי קינדער ווערען האַרט, "ערצויגן" און וואַקסען-אויף.

לויט דער מאַכטיקער-קאָנסטיטוציע זענען די אָנפּלינגען אין די פּאַרלאָמענט (די אוינגערענע "צייטער") נישט איינשטיילט פאַר פּאַרלאָמענט נאָר פאַר אַ געוויסער צעל נשיות. פון דאָנען געחטט זיך, וואָס קלענערע פּאַרלאָמענט זענען אריינגע-פאָרן.

א טשעקאווע געשיכטע מיט אן'אויטא, א מאטא-ציקל און - א פאריקאנטען-טרייען זשורנאליסט

פון לאַרד סעלעטעט מען אונז:

אויפ'ן פּאָליטישער שפּעטער איז געפּאָרען און זיין געענאָמען אויפ'ן דער דירעקטאָר פון סיגריס פון דער, וויזשניווער מאַנאָפּאָליסט "ה' עפּערקאוויטש. אין דעם אויפ'ן זענען אויך געזען סען: דער לאַרד פּאַרליאָמענט יאָניקע און 2 פּרויען.

דער לאַרד פּאַרליאָמענט איז אויפ'ן שפּעטער ארויפ' געפּאָרען אויף אַ מאַטאָציקל, דער מאַטאָציקל האָט זיך איבערגעשרעט, דער פּאַרליאָמענט איז אַרומ געפּאָרען און פּערזאָנלעך געוואָרען, אָבער... דער אויפ'ן איז ווייטער געפּאָרען זעהר שנעל און אַנטלאָפּען. ערשט ווען עס זענען אָנגעלאָפּען טענען פון די שבוּת'דיגע דערפּער, האָט דער כּערוואַרדערטער מאַטאָציקליסט פּעקטען דאָס און מען האָט איהם אָנשפּירט אין שפּיטאָל.

ווי עס האָט זיך ארויסגעוויזען, איז דער מאַטאָציקליסט דער רעדאָקטאָר פון דער לאַרד פּאַרליאָמענט, "א צייטונג, וואָס איז דער אָנפּאָר פון

די לאַרד פּאַרליאָמענט (ה' וועלנאָל. דער יעל-כּער זעלנאָל שפּיעט כּסדר די לאַרד פּאַרליאָמענט פּאַרליאָמענט פּאַרליאָמענט זיין פאַר אַרומגעבונדענע מענטשן אין "ה' וועלנאָל פּאַרליאָמענט".

טשעקאוויטש ווי-אוי עס וועט איצט דע-פּאַרען: ה' ערנאָל געזען די, וואָס האָבען זיך אַיין "ה' וועלנאָל פּאַרליאָמענט, אַנטלאָפּענדיג פון דעם פּאַרליאָמענט וואָס איז דורך זיין פּערזאָנלעך-געוואָרען.

שווארצע דאמע" זיך גע'סמ'ט אין רעווי-טעאטער, "מיניאן"

זי האט זיך געליבט אין אן ארט, אפער אהן געגענויטיגקייט

די יונגע האַמע האָט זיך געליבט אין איינעם פון די אַרטיסטען פון "מיניאן" אין אַ נעוויסען פּאַרע-ענטדעקט מיספּרייכען אינים פּויזנער מאַגיסטראַט

פּענאָמענער האָט צוגערויבט 100,000 זלאַטעס

וואַלעטעס מיט דער אָנפּלינג פון שפּאַרטישע אָב-ליטאַציעס און הלוואות, איז פּענאָמענען מיספּרייכען כּען, וואָס דערנעהען צו דער כּומע פון 100,000 זלאַטעס.

דער לאַרד פּאַרליאָמענט ווישניווער האָט קאָמפּליקט מיט די איהם אָנפּערטרוישט געלערד און, אָן קיין שום קאָנטראָל-קאָמיטעט האָט נישט געקענט "ארויסרובען" פון די פּיכער-רעלעוונגען. דאָס האָט ווישניווער ספּעציעל אָנגעמאַכט אַזאָ כאַפּט, כּדי מען זאָל נישט ענטדעקען זיינע מיספּרייכען. ענדליך איז די אַפּערע ענטדעקט-געוואָרען. ווי-שניווער פּערטרוישט זיך, אָן ער האָט איבערגע-לעבט אַ בראַנענדיגע ער האָט געהאַט גענומען ביי זיין כּלח א הלוואה פון עטליכע טויזנטער זלאַטעס און ווען פּונם שיהוד איז געוואָרען, "אויס", האָט ער די כּלח געמוזט אָננעמען דאָס געלד און ער האָט נישט געהאַט.

ווישניווער זיצט שוין אין תּפּיכה.

יודישער דאראזשקאזי שווער-פערואוואנדעט בעת א צוזאמענשטיים מיט א מאכטיבע

אויף גרויסע און אַ מאַכטיבע מיט דער גאַנצער שטעלעיים ארויסגעפּאָרען אויף אַ האַר-ראַזשקע, וועלכע איז צעשטערט געוואָרען. דער דאָרזשקאזי יצחק צעלניק (מטערניאָ-אויף גרויסע און אַ מאַכטיבע מיט דער גאַנצער שטעלעיים ארויסגעפּאָרען אויף אַ האַר-ראַזשקע, וועלכע איז צעשטערט געוואָרען. דער דאָרזשקאזי יצחק צעלניק (מטערניאָ-

ענדע היטער טעראריסט פער'מטפּט אויף 2 יאהר תּפּיכה

מיט אַ צייט צוריק האָט די זיכערקייט פּאַרליאָמענט אַרעסטען צווישען דער ענדע-קישער יאָגער און וואַרשא, מהמט עס זענען נע-ווען קאָנטראָקטע יודען, אָן די ענדעקעס גייטען זיך צו ערנסטע ארויסשטעלונגען.

צווישען אַנדערע און אויך איינגעזעצטע-געוואָרע-רען אַ פּיכער פון אַלע-הערשענדיגער טעראַריסט-יודע-יודע-נרופּע, אַ נעוויסער טאַכטאָש יאָרנאַסקי, ביי

דער פּעראַיינגער קאָמיטעט צו בעקעמפּען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאַנד פּאַרעט אויף אַלע אַקטיוועס קאָמיטעטען אין נאַנען לאַנד גלייך אַכצוהינדערטן די נעוועלעמע געלערד פאַר דער היסטאָרישע אויף דער קאָנגרעס פון פּאַרליאָמענט. 627.

די טעטיגקייט-פּעריאָדען האַרען גלייך צו-נעוויקט ווערען אין קאָמיטעט.

Zjednoczony Komitet Żydowski
Warszawa, Orla 6 m. 4

באיקאט-אגיטאציע געגען די יודישע בוכהענד-לער פאר'ן אנפאנג פון שול-יאהר

זיע פון בוכהענדלער בייס ווילנער סחורוב-פּער-אין און געווענדיג און אכט, 1) אז דאָס טאַלי-שער בלעטל, "סאָמאָבאָרנאָ", וואָס האָט זיך אַלץ אָן אין פּראָפּעקט, אַלס אַנטי-יודישע וואָס כעניש-רוב" האָט ברעה אין צוזאַמענפּאַנג מיט דעם אַנפּאָנג פון שול-יאהר ארויסגעגעבן אַ ספּעציעלען נומער, וואָס זאָל אויספּאַרענען די פּוילישע טעג געוועלטיגט צו באַקאָמערען דעם יודישען פּוילישער, כּדי איהם צו פּערשפּרייטען מאַסענ-ווייז; 2) און די האַרטיג באַקאָמ-פּאַקטע (ווי עס דרינגט ארויס פון דעם אַרומ א. ג., אַנטי-סעמי-פּויליש און שולע" וואָס איז פּערעפּענליכט געוואָרען אין נומער 17 פון דער דערמאָנהער ציי-טונג) אַפּעלירט גלייכצייטיג צו די עלטערן פון דער לשה-דערשפּאַט, וואָס פּויליש זיך פּויליש, נאָר ציטאָל און קאָמפּליקט, און זי זאָל גלייך צוטרע-טען צום ארויסוואַרפּען יודען פון דער פּוילישער שול, 3) און אַזאָ עפענטליכע אויפּפּאַרענען צו געוועלטיגטען אויף פּערזאָנען אין שפּאַרפּאַר-לויט'ן אַרומ 154 פון שפּאַר-פּאַרענען; 4) און ווע-גען כּאַרפּאַקטער פון ציטירטען בלעטל זאָגט קלאָר דער צייט צו אַלע. אַלס אַנטי-יודישער קאָמפּליקט, וואָס איז פּערפּאַקט געוואָרען אויפ'ן נומער פון יודישע פּערפּאַקטע און געוועלטיגטען "ה' וועלנאָל פּאַרליאָמענט" (ה' וועלנאָל פּאַרליאָמענט) - וואָס דרום זיך און המשיכם אין דעם האַרטיג געוועלטיגטען און געוועלטיגטען און פּערשפּרייטען דעם-און און רעליגיעזען האָט נאָר צו פּערשפּרייטען ארויסגעגעבן געוועלטיגטען נעוועלטיגטען, כּדי ענטקענענדיג ווערען דער און בערענענדיגער שפּאַרפּאַרען יודענעסטרע-שער אַנטי-סעמי.

באנקר סאמועל עלבינער נעפער-רדי

דער יונגער באַנקיר סאָמועל עלבינער, נשׁו. מיטאוינגעפּער פון דער, באַנק דאָס האַנדלן זאָג-ראַנישענען, ליידיג אַ קאָנגע צייט אויף די גירטל-לעזענעס האָט זיך די ענטקענענדיג פּערשפּאַרען גערט און עלבינער האָט געמוזט אָנפּאַרען צו די גרעסטע פּראָפּעקטען קיין פּאַרליאָמענט אויף אַנטי-סעמי-פּוילישע, וועלכע איז געלונגען. די בעסערע האָט אָבער נאָך קורץ געווערען און איצט האָט מען געמוזט מאַכען אַ צווייטע אַפּערטאָיע. לויט די לעצטע יודישע, איז דער צווייטער פּאַרליאָמענט געשפּאַרען. די האַרטיג יודישע האָט געמאַכט אין וואַרשאַ אַ שווערען איינזיכערקייט.

דאס היינטיגע וועטער

לויט די פּאַרזעווענען פון "פּיס", וועט היינט זיין אַ זונטיג וועטער מיט בעסערע וואַלענעס, נאָך אַ קאַלמער נאַכט וועט ביי מאַג ווערען וואַרען שוואַך-כּל, אַדער מעסערע ווינען און דער מורב ריכטיג. שוואַכע נייגונג צו שטורם.

זעלבסטמארד פון אַנאָמיציר

אויף אַ פּוילישע אַרומ האָט פּערשפּרייט זיין לעבען דער רעוועווע-פּאַרליאָמענט זאָבאָרסקי פון 1-טען שוואַלדערשטען-פּויליש. ער האָט זיך ארוינגע-שאַפּען אַ רעוואָלוציע-קריג אין קאַפּ און ער איז געפּליבען מיט אויפ'ן אַרמ.

אכטונג עלטער פונם ראיאן פאנסקא-טווארדא

פּונם 1-טען סעפטעמבער (ה'תשנ"ט) קענט די קינדער-שווי-אַכטונג דעם קינדער-היים אויף פּאַנ-קאָש 29. עס ווערען שוין אָנגענומען פּערשפּרייט בונגען פון קינדער אויפ'ן אַלבער פון 4 ביז 7 יאָר, אויפ'ן קינדער-היים פּערברענגען די קינדער ביי שפּילען, פּערזענלעכע, געזונט. מיט די עלטערע ווערען אויך געלייכערט לייכער און שפּילען.

פּערשפּרייטען זיך קאָן מען יודען אַזאָ פון 10 ביז 12 און פון 3 ביז 5 נים אין קאַנצעלענדיג פּונם קינדער-היים פּאַנסקא 29 ה' 22.

דער ראדימינער רפי איז ווארשא

כען בעט אונז מיטגעוויזען, אַז מיטמאָר 8 און דער פּויליש קומט צו פּאַרען קיין וואַרשאַ פון פּויליש-קאַנצער דער ראדימינער רפי.

60 יערהריגע יודישע דענטיסטקע בענאנגען זעלבסטמארד

שפּאַרפּאַרענען דער דאָקטאָר האָט פּעסענעשטעלעט, אַז זי האָט זיך געשפּאַרעט מיט אַ געהיימער פּלייכטיקייט.

צום ראדאמער יודישען לעזער!

א טרויעריגער צוריקקעהר פון גארבאטקע

אין דער נאכט פון 20-טען אויפן 21 ד. ח. האבען אומבעקאנטע גנבים, צוגעגאנגען דאס גאנצע בעטגעוואנד וועלכעס דער פוהר-טאן ראובן הייטעמפער האט געפיהרט פון גארבאטקע קיין ראדאם. די גנבה איז געווארען אויסגעפיהרט אויפן קאזשעניצער שאסעע. דאס בעטגעוואנד האט געהערט צו פרוי רוזשע פרענקעל. דער שאדען בעטרעפט 500 זל. די פאליציי האט אנגענומען ענערגישע שריט, בכדי צו ענטדעקען די גנבים.

„זשעמא ראדאמסקא“ האט א טעות

צו דער נעכטיגער מאטיץ פון דער „זשעמא ראדאמסקא“ וועגען אונזער צייטונג האט דער רעדאקטאר געגעבען א קעפעל „יו-דישע פארוואהל-צייטונג“. צוליב דעם, וואס אזא קעפעל אימפוטירט אונז א פאראויסגעזעהענע דורך דער „זשעמא דאד“ פאליטישע טעטיגקייט, ער-קלערען מיר קאטעגאריש, אז מיר זענען נישט קיין פארוואהל-צייטונג און וועלען זיך אין קיין פאליטיק נישט אריינלאזען. רעראקציע פון „ראדאמער עקספרעס“

צוזאמענשטויס פון א פוהר מיט אנאויטא

אויף דער פוהר פון מענדיל בירענבוים טאראמיעסקא 19, איז מיטן גאנצען אימ-פעט ארויף א לאסט-אויטא נר. 72683 פון דעם צוזאמענשטויס איז ליכט פער-וואונדעט געווארען דאס פערד און דער אוי-טא בעשעדיגט.

Hajelegantsze i najwytworniejsze
Kino „APOLLO“
Od poniedziałku
wyświetla wielkie arcydzieła p. t.
Platynowa blondynka
z Jean HARLOW, Clarkiem GABLE
w rolach głównych.
Ceny wszystkich miejsc — 49 gr.
— za wyjątkiem łóż —

פעהיגע צייטונג'ס פערשפרייטער ווערען געזוכט דורך דער אדמיניסטראציע פון „ראדאמער עקספרעס“

אינטעריגענטע יונגעלייט
קענען גוט פערדינען ביי דער אקוויזיציע פון אגאנסען פאר דעם „ראדאמער עקספרעס“ אינפארמאציעס ערטיילט די אדמיניסטראציע פון „ראדאמער עקספרעס“.

א פראנט-צימער
אין דער געגענד לובלינער-רווינסקא ווערט געזוכט אפערטען אין אדמיניסטראציע.

קינארעפערטואר
פלאטינאווע בלאַנדינקע — APOLLO
ציגיינער-בלוט — CORSO
מאָקרא פאַראַדאָ און פּליפּ-פּלאַם — CZARY
געפאנגענע נשמות — ZNICZ

אפטייק-דיזשור
היינטיגע נאכט דיזשורירט די אפטייק בודזינסקי זשעראמסקא 57

יעדער לעזער פון „ראדאמער עקספרעס“ וועט דאפעלט געניכען. ערשטענס וועט ער האבען אין דער דאזיגער צייטונג אלע אלגע-מיינ יודישע נייעס, ווי אויך וועלט און לאנד-ידעות, פאליטישע אבהאנדלונגען, געשריבען פון די בעוויסטע ליטעראטען און זשורגאליס-טען, וואס ארבעטען מיט און, ווארשאווער עקספרעס, צווייטענס, — און וואס ס'איז פאר אונז ראדאמער דאס וויכטיגסטע — ווע-לען אלע טעגליכע נייעס און פארפאלען אין דער שטאדט ראדאם גופא ווי אויך אין דער אומגעגענד פערנאטירט ווערען א חוץ דעם וועלען יעדען טאג בעהאנדעלט ווערען, ווי מיר האבען שוין אויבען אנגעוויזען, דורך די ארטיגע זשורגאליסטישע כחות דאס ראדאמער נייעס, די אקטועלע ארטיגע געזעלשאפטליכע ענינים, וואס אינטערעסירען יעדען איינציגען בעזונדער און וואס נויטיגען זיך אין אן אלזוי-טיגער און אביעקטיווער בעהאנדלונג. פון אייך, אלזא, ראדאמער יודען, פון אייער פאזיטיווער בעזעהונג צו דער דאזיגער צייטונג, סיי אלס לעזער און פערשפרייטער, סיי אויך אלס שרייבער (מיר האפען, דאס פיל פון אייך וועלען נישט איין מאהל פערנעמען א ווארט אין פערשידענע אנגעוועהטאנטע פראגען אויף די שפאלטען פון אונזער ציי-טונג) איז אבהענגיג די שטענדיגע און ער-פאלגרייכע עגזיסטענץ פון „ראדאמער עקס-פרעס“, וואס ליגט טאקי אין אייער אייגענעם אינטערעס.

ראדאמער יודען פראטעסטירען געגען דער דייטשער פירמע „עמקער“

שען יודען. צווישען דעם עולם האט זיך אויך געפונען דער סעקרעטאר פון ראדאמער באיקאס-קאמיטעט, ה' אדלער, און דער עקזע-קטיוו-מיטגליד, ה' וויכטעל, וועלכע האבען אויך אינטערעסירט אין דעם ענין ביי דעם יודישען אגענט פון דער פירמא „עמקער“. עס האט נישט געהאלפען די הארטנע-קיגע שטעלונג פון „עמקער“-אגענט, און אונ-טער דעם דראג פון די יודישע מאסען האט ער געמוזט פערלאזען דעם פלאץ און אנטלוי-פען מיט דעם אויטא.

שוין נישט רעדענדיג וועגען דעם, וואס א גרויסער טייל פראווינצער קארעספאנדענטען פון די ווארשאווער צייטונגען שטעהן נישט אויף דער געהעריגער קולטורעלער הויך און זענען נישט די פאסיגע מענשען פאר דער דאזיגער אויפגאבע, צוליב וואס עס זענען די דורך זיי געברענגטע ידיעות לרוב איינזייטיג און נישט מאסגעבענד. דעריבער טאקי ווערט ניט איין יודיש-געזעלשאפטליכע פראגע, וואס האט א וויכטיגע בעדייטונג פאר דער געגע-געבענער שטאדט, אינגאנצען פערשוויגען אדער אין בעסטען פאלש בעלזשיכען אין דער פרעסע. אט די דאזיגע אויבענאויסגערעכענטע אומשטענדען האבען אונז, א גרופע ראדאמער זשורנאליסטען, ארויפגעפיהרט אויפן געדאנק צוצוטרעטען צו שאפען א טעגליכע יודישע צייטונג אין ראדאם, און נישט געקוקט אויף אלע שוועריגקייטען הן מאטעריעלע, הן טעכ-נישע, איז אונז דאך געלונגען אלע שטערונ-גען בייצוקומען און פערוורקליכען דעם גע-וואנטען שריט. מיר צוויפלען נישט איין מאמענט, דאס די ראדאמער יודישע בעפעלקערונג וועט וויסען ווי געהעריג אבצושאצען אונזער מיה לטובת הכלל און אויגו ביייהילפיג זיין אין דער שווערער און פערנאטוראליכער ארבייט, סיי ביים פערשפרייטען די איינציגע טעגליכע יודישע צייטונג אין ראדאם, סיי אויך דורך שטיצען אונזער צייטונג מיט אגאנסען, אהן וועלכעס קיין שום צייטיג קען נישט עגזיס-טירען.

פערגאנגענעם פרייטאג האט זיך בעווי-זען אין ראדאם א גרויסער רעקלאמ-אויטא פון דער דייטשער פירמע „עמקער“. ווען דער צויטא איז שטעהן געבליבען פאר דעם גע-שעפט פון ה' האנצבערג לובלינער 30, האט זיך צונויפגעקליבען א גרויסע מענשען-מאסע פון דורכגעהענדע יודען, וועלכע האבען עפע-טליך פראטעסטירט געגען דער דייטשער פירמע, וועלכע האט די חוצפה ארויסצושיקען אין דער איצטיגער צייט איהרע אגענטען צו פערשפרייטען זייערע אויסארבייטונגען צווי-

ענדליך ווערט ראדאם א שטאדט ביט שטעטט צוגלייך. ענדליך בעקומט אונזער שטאדט א טעגליכע יודישע צייטונג, וועלכע וועט האבען די מעגליכקייט צו רעאגירען אויף יעדערע טאג-טעגליכער ערשיינונג פון יודישען לעבען אין ראדאם, אויף יעדער גע-זעלשאפטליכער פראגע אויף א געהעריגען און ווירדיגען אופן, נישט זייענדיג דורך ווע-מען ס'איז אדער דורך וועלכען ס'איז צו בע-איינפלוסט אדער אינספירירט.

און ס'איז שוין די העכסטע צייט דאצו. פון איין זייט די כמעט 50.000-קעפיגע יודי-שע בעפעלקערונג, וועלכע עס פערמאגט רא-דאם און די ארומיגע שטעטלעך, וואס ענט-האלט אין זיך אלערליי פאליטישע פארטייען, ריכטונגען, לאגערן און קלאסען; פערשידענע געזעלשאפטליכע, סיי ווירטשאפטליך-קאנסטרוק-טיווע, סיי אויך פילאנטראפישע אינסטיטוציעס, און פון דער צווייטער זייט, די איצטיגע שווערע צייטען אין צוזאמענהאנג מיטן עקא-נאמישען קריזיס, וואס הערשט אין גאנצען לאנד און וואס האט גורם געוועזען פער-ארימערונג פון די ברייטע יודישע מאסען און דאס אונטערגעהן פון נישט-איינער זעהר וויכ-טיגער פאר'ן גאנצען פלל געזעלשאפטליכער אינסטיטוציע, — אט דאס אלץ האט ארויסגע-רופען די נויטווענדויגקייט פון שאפען א טעג-ליכע יודישע צייטונג אין ראדאם, וועלכע זאל שטעהן אויף דער וואך און די אינטערעסען פון דער ראדאמער יודישער בעפעלקערונג און וועלכע זאל פריי אין אונגעשטערט דורך קיינעם אנעמען א שטעלונג און קענען טאג-טעגליך רעאגירען אויף יעדער עולה, וואס ווערט בעגאנגען לגבי די ראדאמער יודען, ווי אויך ארויסטראגען פאר דער עפענליכקייט און ווי געהעריג טאדלען יעדען מיסברויך צו נישט-ריכטיגע חאנדלונג פון וועלכע-ס'איז גרופע אדער איינצעל-פערזאן, וואס פער-נעמען זיך מיט געזעלשאפטליכער ארבייט.

די ווארשאווער יודישע פרעסע, הגם זי איז גלענצענד אוועקגעשטעלט ארגאניזאציע-נעל און פערמאגט די בעסטע ליטערארישע און זשורנאליסטישע כחות, קען אבער, ביי איהר בעסטען ווילען און נישט געקוקט דע-רויף, וואס פון צייט צו צייט ברענגט זי יודי-עות פון דער פראווינץ, נישט זיין קיין אב-שפילונג פון פולסירענדען געזעלשאפטליכען לעבען אין די גרעסערע פראווינץ-שטעט, די ווארשאווער יודישע פרעסע, הגם זי איז גלענצענד אוועקגעשטעלט ארגאניזאציע-נעל און פערמאגט די בעסטע ליטערארישע און זשורנאליסטישע כחות, קען אבער, ביי איהר בעסטען ווילען און נישט געקוקט דע-רויף, וואס פון צייט צו צייט ברענגט זי יודי-עות פון דער פראווינץ, נישט זיין קיין אב-שפילונג פון פולסירענדען געזעלשאפטליכען לעבען אין די גרעסערע פראווינץ-שטעט,

ראדאמער יודען!

באיקאטירט דייטשע סחורות

לענדער אין א לאגע, וועלכע איז נאך ערגער ווי טרויעריג. אט דאס האבען מיר צו פער-דאנקען דעם נעמיינעם היטלעריזם. טאג-טעגליך הערען מיר וועגען די שרעקליכע מערדערייען, וואס עס בעגען די היטלער-לייט געגען אונזערע ברידער אין דייטשלאנד. צי איז גענוג בלוז, אז אויף דעם אלעם ענטפערען מיר מיט שארפע ארטיקלען אין דער יודישער פרעסע? גיין, מיינע העררן, מיר מוזען ענטפערען מיט עפעס שטארקערס, מיט דעם וואס קאן ברענגען צו א ווירט-שאפט'ס הורבן און דאס איז באיקאט — באי-קאט פון אלע דייטשע סחורות. נאך דעם גרויסען פראטעסט-מיטינג גע-גען היטלעריזם פון דער ראדאמער אינטעלי-גענץ האב איך געגלויבט, אז יעדער איינער יוד אין אונזער שטאדט האט פערשטאנען, אז פון דעם מאמענט-אן איז פאר איהם דאס גרעסטע פערברעכען נישט נור צו האנדלען מיט סחורה פון דעם לאנד, וואו יודען ליידען מעהר ווי אין דער אינקוויזיציע-צייט אין שפאניע, נאר אזא סחורה זאל זיך, ביי איהם געפונען. גאר דער יוד, ביי וועלכען דער גרא-שען פערדינסט האט מעהר ווערטה ווי דער כלל-ישראל, ווי דאס גאנצע יודישע פאלק

הרשים לאנג אלארמירט די יודישע פרעסע פון דער גאנצער וועלט וועגען די גרויסע צרות וואס ליידען די דייטשע יודען, חרשים לאנג לעזען מיר וועגען דעם ביטערען גורל פון די דייטשע יודען, וועלכע זענען אפגעריסען געווארען פון זייערע פרנסות, וועלכע מען האט צוגענומען זייער פערמעגען און מען האט ערווייטערט פון יעדען איינפלוס אין פון יעדער שטעלע, נור צוליב דעם, וואס זיי זענען יודען. דאס דריטע רייך, וואס אין איהר פיה-רערשאפט געהען אריין דגענעראטען, שפיץ-לעס און באנדיטען, האבען א חורבן גע-מאכט פון 600.000 יודען, וועלכע זענען נאך מיט א יאהר צוריק געווען דאס בעלזשי-טונג פון דייטשען רייך. די אמתידיגע שטע-רען, וועלכע האבען דאס דייטשע פאלק בע-לויכטען אויף יעדען געפיעט נישט נור אין דייטשלאנד, נור אין דער גאנצער וועלט, טויערנדר יודישע געלעהרטע, מאהלער, מוזיקער, שרייבער, מיט וועלכע דאס נעכטיגע דייטשלאנד האט שטאלצירט, האבען היינט די „אדאליף-לייט“ פעריאגט פון דעם לאנד, וואו זייערע עלטער-זיידעס האבען נאך געוואהנט און פאר וואס, נור דערפאר, ווייל זיי זענען יודען אדער שטאמען פון יודען. אט די גרוי-סע יודען געפונען זיך איצט אין פערשידענע